

Heleen van Royen

Våt drøm

Oversatt av
Hedda Vormeland

B A Z A R

Til Ton

Stjernene likner på ny en gråtkvalt ballade, og hver kveld
stemmer hundene sine sprukne fioliner.
Jeg gir ikke sorgen noen plass, lar den ikke komme nærmere.
Tusen meter snø dekker hjertet mitt.

Sirkka Turkka – *Hunden synger i søvne*

*«Acting is not very hard.
The most important things
are to be able to laugh and cry.
If I have to cry, I think of my sex life.
And if I have to laugh,
well, I think of my sex life.»*

Glenda Jackson, skuespiller

Ikke at det har noe å si, men broren min er død. Jorda snurrer fremdeles om sin egen akse. Moren min tror fremdeles på Gud. Faren min vet ennå ingenting.

Jimmy ligger i senga si, som det er plassert et kjøleaggregat under. I morgen kommer kisten, han skal kremeres. Alt skal foregå akkurat slik han ville. Jeg har notert alt sammen i detalj og gitt det til begravelsesagenten. Han var overrasket over at det var meg han skulle snakke med; jeg forklarte ham at foreldrene mine var skilt, og at moren min ikke var i stand til det. Det høres merkelig ut at han aldri har opplevd noe slikt.

Moren min har takket Gud for at han hentet Jimmy til seg før legen kom. Jimmy hadde sagt til legen at han ville ha en sprøyte. Han var nitten, neste uke skulle han ha fylt tjue, han var voksen. Moren min syntes det var fryktelig. Hun sa at det var Gud som skulle bestemme slikt, ikke Jimmy. Broren min sa til henne at det sikkert ikke gjorde noe for Gud om han kom litt tidligere, han ville sikkert forstå.

Moren min var ikke like sikker. Hun skiftet bønneemne, nok en gang. Først hadde hun stadig bedt om at Jimmy skulle bli frisk. Da det ble tydelig at det ikke kom til å skje – broren min veide førtifem kilo, han kunne knapt stå på bena, han kunne ikke hjelpes mer – spurte hun Gud om han ville vente til etter tjueårsdagen hans med å fri ham fra lidelsene. Jeg tror moren min håpet at det ikke ville være fullt så ille å miste en sønn på tjue som en på nitten. Kanskje øvde hun allerede foran speilet.

«Hvor gammel ble sønnen din?»

«Tjue.»

Det er et kortere svar, det er selvfølgelig fint, og det lyder faktisk som om han ble eldre enn i virkeligheten.

Da Gud nok en gang overhørte bønnene hennes og Jimmy ringte doktoren, ba hun av alle krefter om at kjære Vårherre da i himmelens navn måtte komme og hente Jimmy før legen rakk å levere ham, tjuendagsdagen hans fikk det være det samme med.

Den bønningen ble hørt. Han døde i natt. Mens han sov. Det er i hvert fall den offisielle versjonen. At han gikk fredelig bort.

Det rare er at moren min ble glad av det. «Skjønner dere?» sa hun til Kaitlin og meg. «Skjønner dere det nå? Det er Herren. Når nøden er størst, er han der for oss. Amen.»

Jeg forstår henne ikke. Jeg føler ikke at han er der, og slett ikke at han er der for oss. Hvis jeg var Gud og kunne svare på én av de tre bønnene, noe som virker som et rimelig antall, vet jeg hvilken jeg ville ha valgt. Jeg ville spart Jimmys liv. Han var ingen ond gutt. Han hadde ikke noe på samvittigheten som ville få noen til å si: Han fortjener å dø.

DEL EN

Jeg drar

Kapittel 1

Mannen min sover, og jeg er våken. Lysvåken. Øynene mine er lukket, men jeg kan like gjerne åpne dem, det gjør ingen forskjell. Jeg setter meg opp og ser til siden. Munnen til mannen min er litt åpen, på panna hans former svettedråpene perler. Jeg knytter høyrehånda, neglene mine presser mot håndflaten. Han vet ingenting. Han vet ikke hvor mange netter jeg alt har ligget slik ved siden av ham. Han vet ikke at jeg iblant tenker merkelige ting. I hemmelighet håper jeg at han skal åpne øynene og ta meg ømt i armene sine, at jeg da vil våge å fortelle ham alt, virkelig alt. At han vil trøste meg og si at han forstår, at det ikke gjør noe, at han også føler seg slik iblant. At de heftige følelsene vil blusse opp igjen, så vi kan elske som om det var første gang.

Det skjer ikke. Paul merker aldri noe. Paul sover. Paul snor-ker. Han er lykkelig, tror jeg. Jeg tror at han tror at jeg også er lykkelig. Jeg kunne ha hjulpet ham ut av drømmen hans med ett eneste velrettet angrep. Tanken er forlokkende.

Hviskende sier jeg det jeg tenker: «Jeg har lyst til å klappe til deg.»

Skikkelig hardt, knallhardt. Få ham våken med et knyttneveslag, helt uten videre. Hvordan ville han reagere? Ville han skvette opp, ville han tro at jeg var en innbruddstyv? Ville han fly på meg og slå tilbake, eller ville han bare stirre forbløffet på meg?

«Ja, unnskyld meg. Jeg fikk plutselig så lyst til å klappe til deg. Jeg syntes ekteskapet vårt kunne trenge noen nye impulser.»

Noen ganger sier handlinger mer enn ord.

Jeg puster dypt ut og slakker neven. Ikke i natt. Kanskje i morgen natt. Jeg legger meg ned igjen. Jeg må lukke øynene, jeg må sove. Det er ikke noe i veien, jeg har ingen nevneverdige problemer, jeg må bare ikke gjøre meg sånn til. I morgen tidlig kommer alt til å være bra. Når det er lyst, er alt mindre ille.

Et halvt minutt senere sitter jeg oppreist igjen. Jeg er da for helvete ikke noen pyse, jeg vil gjøre noe. Alltid bare tenke, alltid bare gruble uten å ta steget over til handling. På den måten kommer livet mitt til å gli fra meg, på den måten kommer jeg aldri til å oppnå noe, aldri til å bli noen.

Igjen strammer jeg høyrehånda til en knyttneve. Jeg kniper øynene igjen, trekker albuen bakover som om jeg spenner en pil på en buestreg, venter to, tre sekunder, og med ett, som om noen andre overtar styringen, flyr knyttneven frem og treffer ektemannen min i tinningen.

Hodet hans rykker til, han snapper etter luft. Et øyeblikk tror jeg at han skal reise seg, men det skjer ikke, han snur seg rundt, bort fra meg, og lar åndedrettet forsvinne i et snork. Hele tiden er øynene hans lukket, han sover ganske enkelt videre. Hans egen kone smeller til ham i hodet, og han tar seg ikke engang bryet med å våkne.

Hva skal jeg gjøre? Slå en gang til, hardere? Med en tung gjenstand, kanskje? Det står en vase med tørkede blomster i vinduskarmen.

Det går ikke an. Et slag kan du gi ved et uhell, det kan være snakk om en drøm, et mareritt, du kan ha oppholdt deg

i skumringslandet mellom søvn og våken tilstand. Men en vase som ligger knust i ektesenga klokka kvart på fire om natten mens en kul vokser frem på panna til mannen din, det er ikke like enkelt å bortforklare. Du kan si at vasen hadde irritert deg lenge. Sjansen for at han skulle si seg fornøyd med det svaret, er liten, selv om det ikke ville være noen løgn. Vasen har irritert meg svært lenge. De tørkede blomstene også, forresten.

Datteren min kjøpte hele innretningen til meg, det var en morsdagsgave fra en nipsbutikk. Av alle gaver en kvinne får i løpet av et liv, er morsdagsgaver de avskyeligste, med god margin. Som om hele verden bare vil gni det inn: Du trenger ingenting mer, du er jo mor. Det kan godt hende at det fingerstrikkede skjerfet kommer på moten igjen, du vet aldri. Halskjedet av umalt leire passer godt til halsen din. Ta det på, mamma, synes du ikke det er pent? Jeg har strevd veldig, kulene lakkerer jeg senere en gang, da kommer de til å skinne.

Når man ligger våken og kjenner en inderlig trang til å knuse en morsdagsgave av leirgods i hodet til ektefellen sin, har man noe å tenke over.

Det må være en grunn.

Jeg vet hva grunnen er. Innerst inne har jeg visst i måneder, kanskje år, akkurat hva som er i veien. Jeg er ulykkelig. Kanskje er det litt sterkt sagt. Ulykkelig antyder sterke følelser, og de mangler. Tenk deg en graf med spisse topper og dype daler med en flat linje imellom. Jeg er den flate linjen. Horisontal. *Immer gerade aus*. Ikke himmelhøyt jublende, ikke til døden bedrøvet.

Jeg har en mann, to barn og et eget hus, jeg er frisk, de også, vi har det bra, vi har alt. Noen ganger ser jeg det utenfra og venter forgivevis på den følelsen av bevegelse som ser ut

til å høre sammen med det å betrakte sin egen familie. Hvorfor fungerer det ikke hos meg lenger? Da barna mine nettopp var født, flommet jeg over av kjærlighet. De var så avhengige, de var små dyreunger, jeg var så glad i dem, ti, tjue ganger om dagen fikk jeg tårer i øynene.

Tårene mine er brukt opp. Jeg må være glad i dem, jeg må nyte dem, før man aner det er de voksne. Anstrenge meg mer, tenke ut noe, det er det jeg må. Det kan ikke fortsette slik, dagene, nettene, jeg blir sakte, men sikkert gal. Snart kommer jeg til å hate dem, slik som jeg av og til hater Paul. Ikke hele tiden, men likevel. Hvis han fikk vite det, ville han få sjokk.

Kapittel 2

Jeg har nettopp ligget og tenkt at jeg er et tog. Av den typen som pleide å kjøre rundt i utstillingsvinduene i lekebutikker før i tiden. Den samme runden igjen og igjen, alltid stoppe ved de samme stasjonene. Det gjør jeg også nå. Jeg farer hjemmefra til skolen, fra skolen til kontoret, fra kontoret til butikken, fra butikken innom mor hvis det lar seg gjøre, for hun sitter jo bare der alene, innimellom må barna til og fra ride- og svømmetimer, sele av, tørke og hjem igjen, se det livet mitt i all sin prakt.

Og som om ikke det er spennende nok, har vi husarbeidet. Husarbeid er en uhåndterlig, omfangsrik tilstand som en gang har begynt, stadig blir mer omfattende og aldri tar slutt. På et gitt tidspunkt, hvis du er så uheldig å bli veldig gammel, minsker husarbeidet, men det skjer proporsjonalt med tapet av evnen til å få det gjort.

Bestemoren min kunne være opptatt i to uker med å kjøpe et frimerke, og deretter bruke tre uker til å lure på om det egentlig var det riktige. Før syntes jeg det var latterlig, nå forstår jeg henne bedre enn noen gang. Den siste tiden har husarbeidet begynt å skremme meg. På grunn av mannen min.

Paul har organisert jobben sin slik at han kan jobbe hjemmefra tre dager i uka. Han synes det er herlig, jeg er mindre fornøyd. Han følger meg med falkeblikk og har meninger om alt. Han synes at jeg griper alt feil an. Jeg er for slurvete, for

nonsjalant, jeg sjaker til alt sammen. Derfor har han laget «Den komplette vedlikeholdsplanen for husarbeidet i familien de Groot». Han begynte med apparatene: kaffetrakteren, støvsugeren, vaskemaskinen, tørketrommelen, oppvaskmaskinen, kjøleskapet, fryseren, gressklipperen, datamaskinen, frityrgrøyten, strykejernet. Mannen min synes ikke det er nok at jeg bruker alle apparatene, jeg må vedlikeholde dem også. Paul fant frem bruksanvisningene – han hadde tatt vare på dem alle sammen – og noterte for hvert apparat hvordan jeg kunne holde det i perfekt stand.

Jeg har lett for å glemme det, men vedlikehold er alltid nødvendig, iblant daglig, iblant ukentlig, iblant månedlig, iblant årlig. Kaffetrakteren og strykejernet må renses for kalk, tørketrommelen og vaskemaskinen må tømmes for oppsamlet lo, det er det egne åpninger til, de må du skru opp, der ligger svineriet som du må fjerne, nå for tiden har vaskemaskinen til og med et digitalt program som du tydeligvis må justere på en eller annen måte, fryseren må avises til gitte tider, kjøleskapet skal du tørke ut av en gang i uka, gressklipperen må smøres og kniven slipes, fettene i frityrgrøyten må du ikke bruke flere enn ti ganger, støvsugeren har et filter som du må banke rent, den fulle posen må naturligvis skiftes, datamaskinen må du oppdatere, både hardware og software.

Datamaskiner krever mest vedlikehold av alle apparater, man blir sprø av de greiene, det er et under hvis de virker, og når de ikke virker, holder du på i flere dager for å finne feilene og ordne dem. Nettverk slutter plutselig å fungere, Internett er nede, brannmurer virker så bra at de blokkerer all inn- og utgående trafikk.

Da mannen min hadde kartlagt vedlikeholdsdelen, fortsatte han med overskriften «Generelt husarbeid». Under den

står alle sengene som det må skiftes på, madrassene som må snus, vinduene som må pusses, tregulvene som må vokses. Under «Administrasjon» står regningene som må betales, forsikringene som må justeres, legekvisninger som må leveres inn, selvangivelsen som må fylles ut, og forskuddsskatten som må ordnes. Under overskriften «Transport»: bilen. Julia, skrev han, la til en forandring være å glemme dette i år, snart står du der igjen i veikanten med motorstopp. Bilen din må til verksted for hver tusende kilometer, den må til periodisk kontroll, sjekk lufttrykket regelmessig, det sparer bensin. Syklene trenger også vedlikehold, for- og baklysene på barnesyklene er oftere i stykker enn i orden. Det er *livsfarlig*. Han hadde satt det siste ordet i kursiv og understreket det. «Hage»: Gresset må klippes og luftes, det har vi en egen rive til, en plen trenger gjødsel også, ugresset må fjernes. PS: Når rensker vi opp rotet fra dammen?

Vi hadde en dam en gang, den har jeg fått fylt igjen. Vi hadde atten gullfisker som man aldri så, vannet hadde et melkeaktig utseende, bare prøv selv å holde vannet i en dam klart, det er en livsoppgave, det er noe man kan ta eksamen i nå for tiden, det er noe folk har blitt plassert på institusjon på grunn av. Hver gang en farlig sikringsfange rømmer, tenker jeg: Den mannen hadde sikkert en gang en dam med vann som han ikke greide å holde klart, dammer kan ødelegge et menneske, blokkbeboere har ingen anelse om det, dammer burde forbyes, produksjon av pumper, filtre og pulver for dammer er en millionindustri, du kan få testet vannet fra dammen din på hagesenteret, bare prøv å forklare det for en uttørket flyktning i en vilkårlig teltleir hvor som helst i verden, i vårt land selger de deg pulverblandinger som koster hundrevis av euro, og som du må blande ut og fordele jevnt

utover dammen, en annen blanding om sommeren enn om vinteren, og resultatet er at dammen ikke er klar og aldri blir klar, heller ikke om du i ren fortvilelse får montert filtre og pumper så stygge som juling. Og hvis så den to år gamle nabogutten drukner i den grumsete dammen din og du må gå i begravelsen hans og la en lysblå ballong formet som en teddybjørn seile av sted, da er hele sjarmen borte, tro du meg.

Paul noterte alt sammen i et skjema, og jeg satte inn navn overalt. Det måtte fordeles rettferdig, barna fikk også oppgaver. Jeg viste fordelingsnøkkelen min til Paul. Han sa at Isabel var for liten til å skifte frityrfettet, at han hadde en fulltidsjobb og faktisk ikke kunne gjøre mer enn å ta syklene og det som sto under overskriften «Hage».

«Så resten faller altså på meg?» spurte jeg mens jeg viftet med A4-arkene.

«Som om du sliter deg ut,» sa han. «Vi har jo hushjelp.»

Da kranglet vi. Vi har kranglet ofte i det siste. Til og med om penger, det gjorde vi aldri før. Det er på grunn av euroen. Paul var heftig motstander av innføringen av euro og kan fremdeles ikke svelge at den kom allikevel. Han bekymrer seg veldig over prisstigningen og er redd det skal knekke økonomien vår. Noen ganger vil han plutselig handle på lørdag. Da drar han til Aldi eller Lidl og kommer hjem med poser fulle av cola, ost, pølse og sjokoladepålegg, masse rare merker som barna ikke liker. Sist jul kjøpte vi en Senseo kaffemaskin. Paul synes kaffeputene er så dyre at jeg bare får bruke Senseoen en gang om dagen. Resten av dagen må jeg trakte vanlig kaffe. Ikke Douwe Egberts, men kaffe fra Lidl. Selvfølgelig drikker jeg Senseo i skjul allikevel og skyller ned de brukte putene i toalettet.

Vi går for mye oppå hverandre, det er det, jeg er aldri alene

lenger. Før Paul omorganiserte jobben sin, hadde jeg huset for meg selv en morgen eller formiddag en gang iblant. Det nøt jeg, de stille timene. Jeg kunne gjøre hva jeg ville. Ikke at jeg gjorde så mye spesielt – jeg satt i badekaret, jeg drømte at jeg var kona til Tom Cruise, jeg fikk endelig lest avisen – men det var mulig. Ingen la merke til meg, ingen spurte meg om ting.

Det er også noe: Jeg blir sprø av at alle spør meg om alt mulig. De fleste spørsmålene begynner med «Mamma, kan jeg få ...» (spille Playstation, se på tv, en kjeks?). Deretter følger «Mamma, hvor er ...» (gymbagen min, fyllepennen min, hårbørsten min?). «Hva skal vi spise i kveld?» hører jeg daglig, og Pauls spesialitet: «Hvorfor er det tomt for dopapir?»

Ingen tenker over at jeg er en person, en kvinne, ikke en nasjonal informasjonstjeneste. Ingen tenker over at jeg kan mer enn å sørge for at det er nok dopapir. Når du er nyforelsket, har du ingen anelse. Du vil gjerne gifte deg, du vil ha fin kjole og fest, du tror du skal leve lenge og lykkelig, du går inn i ekteskapet med lukkede øyne. En ting har de ikke fortalt deg. Med et ekteskap følger som regel en familie, og en familie sørger som regel for å gjøre slutt på ekteskapet.

Paul syntes jeg overdrev. Vedlikeholdsplanen hans var oversiktlig, det var bare et spørsmål om å holde tritt med oppgavene. Som om det går av seg selv. Ikke noe går av seg selv, ingenting, det er derfor jeg ligger våken nå. Jeg har for mye å tenke på, jeg har for mye å holde tritt med, plenluftingsriva er rusten, moren min, min søster Kaitlin, barna mine, de trenger vedlikehold alle sammen. Hvis du vil være grundig, kommer du aldri i gang med å rense ekteskapet ditt for kalk, og langt mindre dine egne tette rørledninger.

Kapittel 3

Torsdag morgen, klokka er ti. Jeg sitter på kontoret og har lyst til å skrike. Jeg jobber på et eiendomsmeklerkontor. Det er en familiebedrift. Bestefaren min startet det opp, faren min har overtatt etter ham, og det var meningen at broren min skulle gjøre det samme. Det ble det ikke noe av. At han døde, var jo en rimelig grunn, men selv om Jimmy hadde levd videre, ville han ikke for alt i verden ha jobbet i pappas bedrift. Faren min og han var som ild og vann. For meg er det annerledes, jeg orker det, og dessuten vet jeg ikke bedre: Helt siden jeg sluttet på skolen, har pappa vært sjefen min.

Det begynner så smått å bli på tide at gamlingen går av med pensjon. Han har lirt av seg de glatte selgertalene sine litt for mange ganger. Kundene hører det, jeg hører det, den eneste som er døv for det, er pappa selv. Imens blir han forbikjørt på alle kanter av konkurrentene. Jeg vet det, eller for å være nøyaktig, jeg kan slå det opp, for det er jobben min: Jeg fører regnskapet. I fjor solgte han tolv hus i måneden i snitt, i år bare åtte. På høyden av sin karriere, men for all del, det var mens Juliana fremdeles var dronning, solgte han tjuv boliger i måneden. Den tiden kommer aldri tilbake.

For en sjarmør han var den gangen. Han så akkurat ut som de kjekke guttene som river bort teppet under føttene på ham nå. Jeg burde ha medlidenhet med ham, og jeg prøver også, virkelig, jeg leter på dypet av min sjel etter en slags varme,

men den er ikke der. Når jeg ser pappa holde på ved pleksiglass-skrivebordet sitt, ser jeg undergangen som venter Paul og meg, og det eneste som vokser frem i meg, er en hul latter. På grunn av de skreddersydde dressene som nesten sprekker. På grunn av den altfor mørke glansvasken. Minst en gang om dagen går jeg i tankene inn på kontoret hans og skriker til ham: «Bare innrøm det, pappa. Innrøm at du har tapt kampen. Kast inn håndkleet. Du hadde suksess med forretningene en gang – det er da virkelig noe? Noen mennesker mislykkes på alle fronter. Tenker du noen gang over det?»

Noen ganger bestemmer jeg meg for å snakke ut. For å ta et endelig oppgjør, uten hensyn til hvem jeg snakker med. For å dra innom alle sammen og fortelle nøyaktig hva jeg mener. Noe slikt kan være rensende, men om jeg først begynner, er jeg redd for at jeg ikke vil greie å stoppe og vil ende opp hes og alene, muligens i en naken celle med skumgummi på veggene.

«Pappa?»

Han flytter på en bunke papirer og ser opp.

«Har du fremdeles Jimmys bil?»

«Hvordan det?»

«Ikke noe spesielt, jeg vil bare låne den en gang. Har du den fremdeles?»

«Den står hjemme, i garasjen. Starter fremdeles, utrolig egentlig. Toyota, ikke sant, umulig å ødelegge. Hushjelpen min har brukt den noen ganger, før hun fikk seg bil selv. Hva trenger du den til?»

«Ingenting. Jeg vil kjøre med den en dag, det kan jeg vel?»

«Det er greit for meg,» sier han med et skuldertrekk. «Men jeg ville ikke vist meg i nærheten av moren din med den.»

Kapittel 4

«Jeg drar,» sier jeg til mannen min. Det er torsdag kveld, klokka er halv sju, vi har nettopp spist. Barna er allerede ovenpå. Jim sitter ved Playstationen sin, Isabel jobber med et foredrag til skolen. Bordet er ennå ikke ryddet av.

«Skal du trene?» spør Paul. Han samler de skitne tallerkene og setter dem på benken.

«Nei, jeg drar, jeg drar på ordentlig, blir borte en stund.»

«Hva mener du?» Paul setter seg igjen. Han lar døra til oppvaskmaskinen stå åpen. Pauls oppfatning av å rydde av bordet er å åpne oppvaskmaskinen og sette den skitne oppvasken på benken. Når alt står på benken, forsvinner han, sikker på at tallerkenene kan vandre inn i oppvaskmaskinen på egen hånd.

«Hva mener du med dra?» spør Paul.

«Jeg reiser utenlands ganske snart.»

Jeg studerer ansiktet hans oppmerksomt. Dette henger ikke på greip, jeg finner det på mens jeg står her, men jeg liker å se hvordan han reagerer. Når jeg ligger våken om natten, er dette den trøsten jeg til slutt sovner med. At jeg alltid kan dra. At jeg har penger nok, at jeg kan ta Jimmys bil og forsvinne hvis jeg skulle ha lyst.

Han trekker hodet tilbake så han får dobbelthake. «Til utlandet, hvorfor har du ikke fortalt meg det før? Har faren din endelig funnet noe, må du bli med ham?»

«Det har ikke noe med jobben å gjøre.»

Paul rynker brynene.

Jeg bestemmer meg for å løpe linen helt ut. «Du skjønner ingenting, hva?» Jeg reiser meg og smeller oppvaskmaskinen igjen. «At kona di, ektefellen din, din Julia er så helvetes lei av alt.»

«Kan du oppføre deg normalt for en gangs skyld?» spør Paul.

Jeg bøyer ansiktet mitt helt inntil hans. «Nei, det kan jeg ikke. Det er akkurat det som er problemet. Jeg klarer det ikke mer, og jeg vil det ikke mer. Jeg er møkklei av det, jeg har ikke lyst til det lenger. Skjønner du?»

Stemmen min er skrikende. Jeg er bedre til å spille skuespill enn jeg trodde. Det er skummelt.

«Sett deg rolig ned,» sier han. «Og fortell meg nøyaktig hva det er du er så 'helvetes' lei av.»

«Jeg vil ikke sitte.» Jeg trækker opp og ned i rommet med hendene i siden. Jeg må holde koken, i grunnen er dette et godt eksperiment. Jeg lurar på hvordan det kommer til å slutte.

Paul sukker. «Da lar du være å sette deg. Jeg vil bare prate med deg. Dette kom som en overraskelse.»

«Det er akkurat det som er meningen, skatt. Du tror kanskje at dette er en eller annen hormonell bølge, men jeg skal si deg en ting: Det er det ikke. Jeg drar.»

Heisann, det bare kom trillende. Bra manus.

«Utenlands,» gjentar Paul.

«Akkurat.» Hvis man drar, drar man utenlands. Selv om det bare er Tyskland, eller i mitt tilfelle Belgia, man må krysse en grense, ellers er det ikke noe poeng.

«Får jeg lov til å spørre hvorfor?»

«Det får du lov til.» Jeg setter meg overfor ham.

Han tier, jeg også. Han mistenker ikke noe, han skjønner ikke engang at han blir tatt ved nesen. Nå får vi se hvem som holder stand lengst.

«Hvorfor?» spør Paul til slutt. «Er det en annen?»

Straks spretter jeg opp fra stolen, som klaprende faller mot kjøkkengulvet. «Gud, så enkel du er. Er det en annen? Nei Paul, jeg knuller ikke en annen. Hadde jeg gjort det, ville du kanskje merket noe, enda jeg slett ikke er så sikker på det.»

Døra til stua går opp. Der står Isabel, i kanintøflene sine. Vår eldste datter. Bra timing, bra casting, passer perfekt i bildet.

Hun ser på stolen, på meg og på faren sin. «Hva er det? Hvorfor bråker dere sånn?»

«Mamma og jeg er litt opptatt med å prate. Mamma har problemer på jobben,» sier Paul fort.

Jeg kommer til meg selv. «Ungen er elleve, ikke oppfør deg så idiotisk, tror du at hun ikke skjønner noen ting?» Jeg setter opp stolen. «Pappa og mamma krangler, Isabel. Sånt skjer.»

Paul sender meg et giftig blick. «Kan vi holde barna utenfor dette? Bare gå opp igjen, vennen min, stell deg og få på deg pysjen.»

Isabel ser på klokka si. «Den er kvart over sju, pappa, jeg skal ikke legge meg på lenge.»

«Du har helt rett,» stemmer jeg i. «Du fortsetter med skolearbeidet ditt litt til, mamma og pappa fortsetter med å krangle, og hvis du blir plaget av bråket, setter du bare på litt musikk.»

Isabel trekker på skuldrene og går.

«Lukk døra!» roper jeg etter henne. Hun kommer tilbake og gjør det. Paul måper.

«Ser du hvor enkelt det var? Kommunisere. Ganske enkelt

kommunisere ærlig. Det er så utrolig enkelt. Folk burde gjøre det mer.»

Endelig reiser han seg, ergerlig. «Hva faen er i veien med deg? Hvis du ...» Han skal til å heve stemmen, men samler seg. «Hvis du vil herje i vei som en gærning, da gjør du det en annen gang. Ikke med barna mine til stede.»

Barna mine, sa han. Biologisk sett har jeg betrodd eggcel-lene mine til den rette. Paul er den perfekte far. Han vil aldri la avkommet sitt i stikken, han gjør alt for å beskytte dem. At han av og til overdriver, får så være.

«Skal jeg si deg en ting om barna dine, Paul de Groot? Jeg synes synd på dem. Du er en hysterisk far. Du er overbeskyttende, du har mistet enhver kontakt med virkeligheten. De teite Smart-lyktene som Jim må feste på jakka hver gang han vil leke ute, guttungen blir jo ledd ut. Med alle de blinkende lysene på ermene ser han ut som et vandrende juletre. Og så den selvlysende veiarbeiderjakka hans. Det eneste som mangler, er hjelm. Å nei, det er sant, han har jo det. Hvis han vil sykle, må han ha på seg hjelm, stakkars gutt. Vet du hva som er det morsomme med å sykle? At du kjenner vinden i håret.»

«Dette mener jeg bestemt at vi har snakket om før.»

«Ja da, ja da, jeg vet det. Jeg er en uansvarlig, degenerert mor. Hvis det ikke hadde vært for deg, ville de ha forulykket tretti ganger allerede. Men da hadde de i hvert fall hatt litt mer moro i sine korte liv.»

Pauls stemme synker en oktav. «Jeg ville aldri tilgi meg selv om noe skulle skje med Isabel eller Jim. Det er alt. Det vet du, og jeg synes det er barnslig av deg å trekke det frem nå.»

«De må få leve, Paul. Når du er i nærheten, lar du dem aldri være i fred ett sekund. Du tørker fortsatt Jim bak, du knytter lissene hans, du sykler til skolen med dem hver dag,

i helgene kjører du dem til alle aktivitetene deres og blir der for å se på. De er elleve og seks. Jim er nesten sju, du må slippe dem løs, du kan ikke beskytte dem for alltid. Vil du ha kaffe?» Jeg reiser meg. Paul nikker fraværende.

Når vi sitter overfor hverandre igjen, gnir han seg i øynene. Det er fint. Han blir sliten, han er forvirret. Jeg kan fortsette eksperimentet mitt. Jeg forandrer tone.

«Paul,» sier jeg lavt. Jeg strekker ut armen og stryker hånda hans. «Jeg vil ikke krangle med deg. Det er bare sånn, jeg må bort. Jeg er glad i deg, glad i barna, det vet du. Men av og til, på jobben, gir alt sammen meg kvelningsfølelser. Da vil jeg bort.»

Blikket hans blir mykere. «Har det kanskje noe å gjøre med at ... du vet? Du var ved graven hans sist uke.»

Jimmy. Alltid Jimmy, hver dag, hver uke, hver måned, hvert år. Han blir aldri borte. Hvert år dør Jimmy 13. juli. Hver 21. juli blir han enda en gang ikke et år eldre. Selvfølgelig har det fart gjennom hodet mitt, men jeg vil ikke misbruke det, alle har vel opplevd et eller annet i ungdommen som kan forklare problemene deres. Det holder ikke, det er for billig, for lettvindt.

Paul sier at livet mitt har en sørgekant, selv om jeg sjelden snakker om det og han bare kjenner til historien i grove trekk. I begynnelsen av ekteskapet vårt trodde han at han kunne lette smerten for meg med den store kjærligheten sin. Siden håpet han at barnas ankomst skulle trekke meg ut fra skyggen. Han har aldri sagt det i rene ord, men han må ha lagt merke til at det ikke har skjedd.

«Det er mulig,» sier jeg. «Alt er mulig. Men har det noe å si? Det handler ikke om fortiden, det handler om nået.»

«Hvor vil du dra?» spør Paul. «Kanskje du kan leie et hus

på Kreta en uke. Der vi var for to år siden, husker du, med den nydelige lille stranda?» Han smiler. «Jeg vet hva jeg ville velge hvis jeg var deg. Så har du helt fri en stund.»

Paul stortrivdes på Kreta. Jeg skulle ønske jeg kunne si det samme. Jeg husker bare slepingen på to sutrende unger i den stekende varmen. Myggen. Tiggingen om is. Pauls evinnelige inspeksjoner. «Har barna på seg redningsvester? Har du smurt dem godt? Har du skrudd av kaffetrakteren? Ligger passene i safen?»

Paul er innstilt på å la meg dra. La meg se hvor langt jeg kan komme. Hypotetisk, fortsatt hypotetisk.

«Du skjønner fortsatt ikke helt. Det handler ikke om en uke. Jeg vil bort. Jeg drar bort. Hvor lenge vet jeg ikke ennå, hvor hen vet jeg heller ikke, jeg vet bare at jeg skal ut på en lang reise.»

Slik er det i drømmene mine. Jeg pakker en koffert og forsvinner. Som en tyv om natten. Ut for å kjøpe en pakke røyk. *Mama was a rolling stone.*

«Hvorfor?» Han lyder ganske forbløffet. «Det må da være en grunn til det? Du kan umulig mene dette. Du kan ikke bare dra, la barna og meg i stikken. Det er det det er når alt kommer til alt, ikke sant?»

Jeg nikker sakte. Nå når han sier det slik, når jeg virkelig ser det for meg, føler jeg noe. Et glimt, langt borte. Et anstrøk av smerte, vemod, kanskje hjemlengsel, jeg kan ikke plassere det, jeg vet ikke engang om det er bra eller dårlig.

Paul er fremdeles behersket. Det er en side ved personligheten hans som jeg både beundrer og hater. «Når drar du?» spør han kort.

Så lett er det altså. Du kommer med en eksplosiv meddelelse og blir møtt med et underkjølt spørsmål: Når drar du?

Nå burde jeg innrømme at det bare er et spill. At jeg bare ville prøve ut tanken. At jeg selvfølgelig ikke mener det, at jeg aldeles ikke skal dra. «Så snart som mulig,» hører jeg meg selv si.

«Har du pakket allerede?»

«Nei.»

«Har du tenkt ut hvordan du skal si det til barna?»

Den delen hopper jeg alltid over i fantasien. Jeg legger en lapp på kjøkkenbordet og sniker meg ut av huset om natten, uten at noen merker det. Når de våkner, er jeg for lengst borte. «Kan vi ikke gjøre det sammen? Kanskje kan vi finne på en grunn til at jeg reiser.»

«Du har tenkt å lyve for barna våre, og du forventer at jeg skal være med på det?» spør Paul.

«Jeg tror det er best,» sier jeg spakt.

Han griper sjansen. «Og du synes jeg er overbeskyttende, du snakker om ærlig kommunikasjon? Nei. Hvis vi skal gjøre det, da gjør vi det på din måte. Vi forteller dem sannheten. At du stikker av uten grunn. Av ren egoisme.»

«Hvis du heller vil si sannheten, er det greit for meg,» sier jeg med et skuldertrekk. Jeg tør ikke engang se på ham.

Paul går til angrep. Med ord, fysisk vold er ikke noe for ham. «Så feil jeg har tatt av deg! Jeg har alltid visst det. Du har noe hjerteløst ved deg, noe kaldt, akkurat som moren din. Hvorfor har du egentlig fått barn i det hele tatt?»

Det er altså dette som skjer hvis man eksperimenterer. Man får den nakne sannheten slengt i ansiktet.

«Jeg er hjerteløs og kald, og du er varm og god, er det sånn det er?»

«Jeg er en normal mann, ja. Og en god far. Du må gjerne synes jeg overdriver og er latterlig, det bryr meg ikke.»

Han er så sikker på seg selv. Han har så god greie på alt mulig.

«Å, Paul, du er en fantastisk far, jeg setter enormt stor pris på deg. Som ektefelle synes jeg du er litt mindre vellykket. Kan du fremdeles huske når vi hadde sex sist? Jeg tror det var i fjor. Vet du hvorfor jeg ikke har lyst? På grunn av det fysiske handikappet ditt, som du aldri vil snakke om. Jeg kan bare ikke venne meg til det, Paul, de fire centimeterne. Det blir ikke oppveid av noen ting.»

«Jævla fitte!» På to skritt kommer han bort til meg. Han tar tak i skuldrene mine og rister meg skikkelig.

«Du har en mangel, Paul, har du noen gang tenkt over det? Du har en mikropenis. Ja, det heter det. Det er et avvik. Du burde prise deg lykkelig over at du har en kone. En trofast kone. De har nok aldri sagt det, alle de ekskjærestene som du alltid skryter sånn av, men det er utvilsomt grunnen til at de har brutt ...»

Den flate hånda hans treffer meg på kinnet. Knallhardt.

Jeg roper, i ren refleks legger jeg armene over hodet. Bør jeg flykte eller slåss? Jeg har alltid trodd at jeg ville gi igjen med samme mynt med en gang dersom en mann noen gang skulle bruke fysisk vold mot meg. Jeg reiser meg opp og knytter nevene. Han skal få.

Døra går opp. Isabel løper mot oss, Jim blir stående i døråpningen. Jeg dunker løs på Pauls brystkasse, Isabel trenger seg inn mellom oss og prøver å skyve oss fra hverandre. «Nei, ikke gjør det, hold opp.»

Paul snur seg og går bort uten å si noe mer.

«Feiging!» roper jeg etter ham.

Jim løper også bort til meg og slår de små armene om bena mine. Uvilkårlig gnir jeg det glødende høyre kinnet mitt.

«Har pappa slått deg?» spør Isabel.

«Han gjorde det ikke egentlig med vilje. Det var ... det var på grunn av krangelen vår.»

Jeg løfter opp Jim. «Gjør det vondt?» spør han.

«Litt.»

Han kysser meg på det ømme kinnet.

«Jeg skal ringe politiet,» sier Isabel. Hun er alt på vei til telefonen.

«Det trengs ikke, Isabel.»

Hun stanser og gransker meg.

«Du krangler jo ofte med lillebroren din. Da slår du ham også.»

«Det er noe annet,» mener hun. «Menn får ikke slå kone-
ne sine. Det har jeg sett på nyhetene for barn, på tv. Det finnes egne hus hvis du blir slått, gjemmesteder. Kanskje du må dit.» Hun tenker litt etter. «Har han gjort det flere ganger?» spør hun, halvveis nøktern, halvveis nysgjerrig.

«Nei, det har han ikke. Og han kommer ikke til å gjøre det så snart igjen, heller. Det var akkurat like mye min skyld. Jeg utfordret ham.»

Isabel slipper ut et du-får-gjøre-som-du-vil-sukk.

Jeg stryker Jim over håret. Han er klissete av hårgelé. «Kom igjen, skatt, du skal få dusje og legge deg. Og du også, unge dame, det får være nok for i dag. Vi er slitne, alle sammen. Mamma også.»

Kapittel 5

Før Paul kom inn i livet mitt, hadde jeg hatt tre seriøse forhold. Kjærestene mine var fullstendig forskjellige typer, men med én oppsiktsvekkende ting felles: Alle sammen hadde liten penis. Og når jeg sier liten, mener jeg xs.

Jack, den første jeg var sammen med, målte åtte centimeter i erigert tilstand. Jeg vet det ikke hundre prosent sikkert, det er et anslag jeg har gjort i ettertid, og jeg har tatt godt i. Herbert nådde ikke lenger enn seks og en halv, det stemmer på millimeteren, jeg har holdt et målebånd inntil morgene-reksjonen hans mens han sov. Chris klarte sju. Og så var det Clark, en one night stand, min eneste svarte mann. Jeg hadde håpet at han skulle overraske meg med en liane, en hale, en underarm på flere desimeter.

Jeg traff ham på tivoli i Amsterdam, det var midt på sommeren. Clark var der alene, jeg var sammen med Patrick, bestekameraten til broren min. Det har aldri vært noe mellom oss. Han hadde et pent fjes og en ålreit kropp, men han var ikke min type. Selv om han var klar over det, ventet han på meg. Han var overbevist om at jeg ville komme på bedre tanker. På en måte var det praktisk. Uansett når jeg ringte, sto han alltid klar for meg. Av og til tenker jeg på Patrick, og da angrer jeg på at jeg aldri gjorde det med ham. Sannsynligvis var han normalt utstyrt. En gang var jeg på nippet til å ringe ham og spørre om det. Fordi han sikkert ville begynt å prate om broren min, lot jeg det være.

Clark og jeg braket sammen ved radiobilene. Vi vekslet et par blikk, saken var fort avgjort, jeg måtte bare dumpe Patrick først. Heldigvis var han vant til å bli dumpet av meg. Han ønsket meg god fornøyelse og forsvant. Litt etter slentret Clark og jeg over tivoliplassen. Jeg kunne knapt holde blikket borte fra skrittet hans. Helst ville jeg ha dratt ned glidelåsen hans på flekken.

«Skal vi trekke et tau?» spurte Clark.

Vi gikk til boden. En rødhåret kvinne trykket en bunt med minst tretti taustumper i hendene mine. Jeg valgte en og trakk i den. En stor rosa tåtesmokk spratt opp fra bak skilleveggen. I det øyeblikket burde jeg ha skjønt at jeg hadde satset på feil hest. Intuisjonen min lot meg i stikken. Med et fårete, uvitende smil tok jeg imot smokken.

«Sug, jente,» hvisket Clark i øret mitt.

Etter en time, fem øl og en skive hasjkake på deling satte jeg meg på huk på toalettet på en bar. Utålmodig åpnet jeg beltespennen hans. Clark la hånda på hodet mitt og sa at jeg var ei vanvittig deilig dame. Jeg var ikke interessert i komplimenter, jeg tenkte bare på én ting. Frem med varene. Skulle det endelig skje? Bort med beltet, opp med knappen, ned med glidelåsen. Bak den mørkeblå underbuksa så jeg en bul på størrelse med en sjampanjekork. Jeg rynket panna. Slett ikke den Hiroshima-effekten jeg hadde hatt i tankene. Kanskje var den ikke helt stiv ennå. Jeg trakk Clarks bul frem fra underbuksa. Den kjentes hard, men kunne vært hardere. Litt hjelp. Clark stønnet. Etter ti sekunder var han beinhard, men fortsatt lite imponerende. Brun og under middels. Jeg holdt kjønnen hans mellom tommel og pekefinger, tømmermannsblikket mitt ga ham ikke mer enn fem centimeter. Jeg dyttet det tilbake i underbuksa.

«Hva er det?» spurte Clark.

Jeg reiste meg. «Beklager, jeg er uvel.» Det var ikke engang løgn. Kombinasjonen av hasjkake og øl hadde ikke falt heldig ut. «Jeg tror jeg må kaste opp.» Jeg åpnet toalettdøra, skjøv Clark ut, lukket døra igjen og låste den. «Bare gå. Det kommer ikke til å gå over,» ropte jeg gjennom den stengte døra.

«Er du sikker?»

«Ja.»

«Kan jeg få nummeret ditt?»

«Nei!» Hva skulle en neger med liten pikk med nummeret mitt?

«Har jeg gjort noe feil?»

«Nei da.» Jeg fortsatte å være høflig. Hvorfor er jeg alltid høflig? Hvorfor kunne jeg ikke for en gangs skyld ganske enkelt si det som det var? Kjære Clark, jeg håpet at du skulle ha en diger bender, men det var ikke tilfellet. Det er en elendig liten ting du har hengende der. Og det skjer meg alltid, det er som fordømt. Skjønner du at jeg er frustrert?

Etter Clark var det ingen på en lang stund, og så var det Paul. Det rare var at det ikke gjorde meg noe med Paul. Jeg var ikke spesielt nysgjerrig, jeg hadde ingen forventninger, jeg tror nesten ikke jeg tenkte over det. Den første gangen jeg fikk se manndommen hans, for det riktignok gjennom meg: å, enda en. Jeg slo det fast i forbifarten, det var det hele.

Paul interesserte meg. Fra dag én var han mer seriøs enn de tidlige kjærestene mine, og – svært viktig – han var det motsatte av faren min. Jeg kunne stole på ham. Paul var den første mannen i livet mitt som alltid gjorde det han hadde lovet. Det ga meg ro, jeg følte meg trygg hos ham. Kjempeforelsket var jeg ikke, jeg ble sakte, men sikkert knyttet til ham,

slik du knytter deg til en gammel Chesterfield, en sånn bunn-solid, klassisk, stoppet sofa. Hipp er den ikke, men så god å sitte i at du aldri kvitter deg med den. Chesterfielden ble mannen min. Og «knyttet til» gled av seg selv over i «glad i».

Senere, mye senere, begynte det å gnage meg. Ikke at jeg ville bytte bort Paul – kunne vel han noe for at telleverket stoppet på fire og en halv centimeter (i slapp tilstand)? – men at jeg aldri skulle få fornøyelsen av å oppleve en virkelig stor en.

Forresten var det snarere fire centimeter enn fire og en halv. Det er viktig, for en penis som er mindre enn fire centimeter, er en mikropenis. Hvis du har det, er det en mangel, en feil. Helt til for kort tid siden visste ikke mannen min at han hadde en mangel. Han levde i den tro at han var litt under middels utstyrt. I erigert tilstand har Paul to centimeter til. En seks centimeter lang, ikke altfor tykk penis, det er redskapen hans.

Det var først etter at Isabel ble født at det virkelig ble miserabelt. Hvordan du enn snur og vender på det, å trykke ut en baby snevrer ikke akkurat inn det rommet som er ment å skulle inntas av et mannlig kjønnsorgan fullt av svulmende blodårer.

Isabel var omtrent seks uker gammel da vi skulle gjøre det igjen. «Er den inne ennå?» spurte jeg Paul etter et par minutter. Han sa den var det.

Selvfølgelig har jeg tatt det opp, ikke med en gang, men flere år senere. Jeg hadde håpet at sexen skulle bli bedre, men det skjedde ikke. Det var en slitsom samtale. Kanskje valgte jeg ikke noe heldig tidspunkt. På den annen side, et godt tidspunkt for noe slikt finnes egentlig ikke.

Uansett, mor hadde nettopp reist, og Paul ville gå og legge

seg. Han blir alltid veldig dystert når moren min har vært på besøk. Han kaller henne «det svarte hullet».

«Jeg vil snakke med deg om noe,» sa jeg.

«Kan det vente til i morgen?»

Jeg hadde endelig samlet mot. Nei, det kunne ikke vente til i morgen.

«Hva handler det om?»

«Sex.»

Han rynket på nesa. Paul liker godt å elske, men han synes det er usmakelig å snakke om det.

«Ikke vær så barnslig,» sa jeg. «Det er viktig. Etter at barna ble født kjenner jeg nesten ikke noe lenger. Det kommer av ... nåja, du vet godt hva det kommer av. De respektive størrelsene våre.»

«Julia, vær så snill.»

«Hva skal jeg ellers kalle det? Du er i utgangspunktet ikke så velutstyrt, jeg har blitt romsligere, og det har følger for sexlivet vårt. Det må vi gjøre noe med.»

«Hvorfor?»

«Fordi det plager meg.»

«Du ser ikke så plaget ut, Julia.»

«Hvorfor kan du ikke ta meg alvorlig?»

«Jeg tar deg alvorlig, men dette synes jeg er tull. Det går da fint? Jeg hører deg aldri klage. Greit, så du føler kanskje litt mindre enn før. Er det noen katastrofe?»

«Jeg synes det er beklagelig, ja.»

«Hva vil du jeg skal gjøre med det?» Han dro hånda gjennom håret sitt. Jeg øynet en sjanse.

«Jeg vet ikke. Det finnes sikkert en løsning, det finnes løsninger på alt. Det var noe på tv i går kveld ... men du vil sikkert ikke likevel.»

«La meg avgjøre det selv, ok?» sa han irritert. «Hvor ofte må jeg si det? Ikke legg alt i munnen på meg.»

Jeg holdt pusten og talte til fem. «Greit, det finnes forskjellige muligheter. For det første har du selvfølgelig penisforlengelse, men det er en operasjon ...»

«Glem det.»

«... og for det andre har du selvfølgelig forskjellige hjelpemidler.»

«Har du lyst på det, må du da for all del bare kjøpe dem. Det trenger du ikke meg til.»

«Hjelper du meg med å bruke dem, da?»

«Må jeg love det nå?»

«Herregud, Paul, det er da noe vi er sammen om? I går kveld så jeg en kvinne på tv. For å kunne føle mannen bedre, hadde hun kjøpt en aubergine, hult den ut og tredd utenpå. Det gjorde en kjempeforskjell.»

«Var det i det programmet til Menno Büch?» spurte Paul.

«Ja,» sa jeg overrasket. Han hadde ikke sett på det, han hadde gått og lagt seg alt.

«Alle på jobben snakket om det, om hvor sykt det paret var. De var ikke helt i vater, de burde blitt beskyttet mot seg selv. Må jeg kle meg ut som en indianer sånn som den fyren og løpe runder rundt en wigwam? Er det sånn du vil gi sexlivet vårt ny giv?»

«Det er da ikke det jeg sier? Det ga meg bare en idé. Jeg prøver å være litt kreativ med problemet vårt.»

«Problemet ditt, Julia. Jeg går og legger meg. Du kan bare kose deg med sexprogrammer og samle ideer. Hils fra meg.» Han reiste seg og gikk.

«Paul! Vent ...»

Han gikk ovenpå, jeg fikk ikke engang et kyss. Som straff

lot jeg være å snakke til ham et par dager, og jeg sov på gjesterommet. Men til slutt fikk jeg nok av det også. Vi gikk over til dagens orden og satte størrelsesspørsmålet i kjøleskapet. Det er slik mange ekteskap holdes gående, tror jeg. De spørsmålene du ikke finner noen løsning på, stapper du bakerst i grønnsaksskuffen. Til det blir for mange. Til de råtner og får kjøleskapet til å bule. Til du ligger våken hver natt på grunn av stanken.